että, jos kaupunki 5,000,000 markan hinnasta voi hankkia omakseen Munkkiniemen pensionaatin ja tarkat laskelmat osoittavat tämän hankinnan käyvän kaupungille edulliseksi, rahatoimikamari valtuutetaan valmisteluvaliokunnan mieltä tiedusteltuaan päättämään kauppa; sekä

että kamarin on, jos kauppa päätetään, sairaalaylihallituksen kanssa neuvoteltuaan, kaupunginvaltuustolle joutuisimmin tehtävä kaikki tästä johtuvat ehdotukset, mitä tulee sekä rakennusten muuttamiseen ja sairaalatarkoituksiin sovittamiseen että maanhankintaan ja sairaalan käyttöön.

Asiaa esiteltäessä päätti [1]) kaupunginvaltuusto palauttaa sen rahatoimikamariin.

Hautausmaan perustaminen Hertonäsiin. Helsingin evankelisluterilaisten seurakuntien kirkonhallintolautakunta oli anonut saada lunastaa n. 6 ha:n suuruisen Hertonäsin maatilan pohjoisen rajan viereisen ja n. 750 m:n päässä vastaisesta Hertonäsin rautatiestä olevan maa-alueen hautausmaan paikaksi, ja päätti [2]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin lautakunnalle mainittuun tarkoitukseen myymään puheenalaisen alueen sekä sopimaan lautakunnan kanssa hinnasta ja muista mahdollisesti tarpeellisista luovutusehdoista.

Evätty anomus saada lunastaa vuokra-alue. Meilansin huvilapalstan n:o 5 Isberg vuokraajan T. Martikaisen anomuksen saada etu-oikeus vuokra-aluetta vastaavan asuntotontin lunastamiseen kaupunginvaltuusto epäsi [3]).

3. *Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset.*

Alueen varaaminen kunnansairaalain y. m. laajentamiseen. Kaupungin kaikissa sairaaloissa vallitseva ankara sairassijain puute oli vuonna 1920 aiheuttanut sairaalaylihallituksen asettamaan komitean valmistelemaan kunnansairaalain laajentamiskysymystä. Komitea, johon kuuluivat ylim. professori E. Ehrnrooth, sairaalatarkastaja lääketieteenlisensiaatti G. Palander, professori E. Sandelin ja lääketieteenlisensiaatti E. Suolahti, antoi sittemmin hallitukselle joulukuun 10 p:nä 1920 päivätyn mietinnön [4]), missä komitea luotuaan katsauksen sairaalaolojen kehitykseen kaupungissa, hankitun tilastollisen ainehiston perusteella, teki selkoa olemassa olevista sairaaloista, vallitsevasta sairassijain puutteesta eri sairastapauksissa sekä lähimmässä tulevaisuudessa edellytettävästä tarpeesta. Historiallisesta katsauksesta kävi ilmi, että kaupungin sairaaloissa oli vallinut yhtämittainen sairassijain puute. Huomioonottaen varasairaalain 131 sairassijaa oli kunnan sairaalain sairassijain kokonaismäärä 1,695, mistä määrästä 224 tuberkulosia sairastavia henkilöitä varten. Suuri osa sairaalain huoneistoista oli kuitenkin rappiolla ja sisustettu tarkoitustaan vastaamattomalla tavalla. Humaliston tuberkulosisairaala, n. s. Hesperian varasairaala ja n. s. koleraparakit olivat komitean mielestä katsottavat kokonaan kelpaamattomiksi. Muut sairaala-alueella olevat rakennukset, jotka enimmäkseen olivat sopimattomia sairaanhoitotarkoituksiin, olisi sisustettava henkilö- ja palvelijakunnan asunnoiksi. Komitea arvioi käytettävissä olevain sairassijain lukumäärän, sittenkun yllämainittu järjestely oli suoritettu, 1,453:ksi. Siihen ei ollut luettu tuberkulootisten henkilöiden hoitosijoja,

[1]) Valt. pöytäk. 14. 6. 9 §. — [2]) S:n 8. 3. 10 §. — [3]) S:n 3. 5. 28 §. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 6 vuodelta 1921.

koska kysymys toimenpiteistä tuberkulosin vastustamiseksi oli terveydenhoitolautakunnan valmisteltavana ja komitea senvuoksi tahtoi lausunnossaan yksityiskohtaisesti käsitellä kysymystä sairassijoista muita tauteja potevia henkilöitä varten. 436 sairassijanlisäys yllämainittuihin 1,453 sijaan vastasi nykyään vallitsevaa tarvetta, minkä lisäksi komitea arveli vielä tarvittavan 861 sijaa lähimpänä kymmenvuotiskautena. Sairassijat kulkutauteja poteville ja mielisairaille olisi hankittava laajentamalla kaupungin nykyisiä tällaisia potilaita varten olevia erikoissairaaloita ja muut tarvittavat sairassijat järjestettäisiin uuteen suureen keskussairaalaan, jossa olisi kirurginen, sisätautien ja lastenosasto sekä osastot naistauteja ja lapsenpäästöjä ynnä silmä- ja korvatauteja varten.

Kysymys, mihin tämä sairaala olisi rakennettava, oli komiteassa ollut perinpohjaisesti harkittavana ja olivat jäsenet päässeet yksimielisyyteen siitä, että ainoa kaupungin piirissä oleva alue, joka täysin soveltui suurenlaisen sairaalan paikaksi, oli Fredriksperin aseman ja Länt. Viertotien välinen alue. Tämä alue oli pinta-alaltaan 23 ha ja täytti sairaalatonttina sangen suuret vaatimukset. Se on enimmältä osalta jotenkin tasaista, pohjoista kohti vähän kohoavaa vuoritasankoa, jonka reunoilla kasvaa metsää. Kulkuyhteydet ovat hyvät, sillä raitioteiden päätekohta Töölössä n. s. viidenpennin tullin kohdalla sijaitsee aivan sairaala-alueen läheisyydessä. Kun tontti lännessä ei ulotu Viertotielle asti, ei tämän tien vilkas liikenne vaikuttaisi häiritsevästi, ja teollisuuslaitoksia ei löydy läheisyydessä.

Komitea oli ajatellut uuden keskussairaalan rakennettavaksi pääasiassa seuraavasti. Sittenkun päätös oli tehty sairaalan paikkaan nähden, laadittaisiin vähitellen laajennettavan sairaalan asemapiirros ja piirustukset, niin että siihen voitaisiin saada sijaa 1,500—2,000 potilaalle. Aluksi teetettäisiin hallintorakennus, ruokala, pesulaitos, konehuone sekä sairaanhoitajataroppilaskouluhuoneistot, kirurgisen- ja sisätautiosaston sairaalarakennukset ynnä poliklinikat. Kirurgisella osastolla olisi n. 300 sairassijaa ja siinä voitaisiin varata tilaa silmä- ja korvatautien hoidolle sekä väliaikaisesti myöskin naistaudeille ja lapsenpäästöille. Sisätautien osastolla olisi niinikään n. 300 sairassijaa ja siihen sijoitettaisiin väliaikaisesti sekä lastentautiosasto että lavantaudin, punataudin y. m. tarttuvain vatsatautien hoitosijat, joten paviljongin rakennuttaminen kulkutautisairaalan yhteyteen näitä jälkimmäisiä tauteja varten voitaisiin siirtää jonkin verran tuonnemmaksi. Mitä mielisairaiden hoitoon tulee, täytyi kaupungin olla valmis tulevan kymmenvuotiskauden kuluessa hankkimaan sairassijoja n. 300 potilaalle, mikä tietenkin ensisijassa oli tehtävä laajentamalla Nikkilän mielisairaalaa. Niinikään täytyi kaupungin olla valmis rakentamaan kulkutautisairaalaan lisää yksi lavantautipaviljonki ja paviljonkeja sen lisääntyneen potilasluvun varalle, jonka väenlisäyksen johdosta voi edellyttää pyrkivän tähän sairaalaan, minkä ohessa tarkkailusijain lukua olisi järjestettävä. Tulevaisuus saisi osoittaa, mihin aikaan näihin rakennustöihin oli ryhdyttävä. Sitävastoin oli Kivelän sairaalan muutos- ja lisärakennustöihin heti ryhdyttävä, ja uusi ruokalarakennus rakennettava sinne.

Sairaalaylihallitus, joka kaikilta kohdin hyväksyi komitean ehdotuksen, esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi

että mahdollisimman pian rakennettaisiin suurenlainen sairaala, jossa olisi 600 sairassijaa ja mahdollisuutta vastaiseen laajentamiseen;

että tämän sairaalan paikaksi varattaisiin mietinnössä mainittu Fredriksperin aseman ja Länt. Viertotien välinen alue;

että lähetettäisiin kaksi henkilöä Skandinaviaan ja Saksaan siellä tutustumaan uudenaikaisiin sairaalalaitoksiin;

että sairaalaylihallitukselle annettaisiin toimeksi yksissä neuvoin kolmannessa kohdassa mainittujen henkilöiden kanssa laatia ehdotetun sairaalan piirustukset kustannusarvioineen esilläolevassa mietinnössä esitetyn ohjelman mukaan sekä lähettää se valtuustolle;

että piirustusten laadintaa varten tarpeellinen määräraha myönnettäisiin; sekä

että Kivelän sairaalaa varten teetettäisiin ruokalarakennus.

Ylläselostellusta mietinnöstä antamassaan lausunnossa huomautti [1]) rahatoimikamari, joka asiasta oli hankkinut kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnon, ettei ajankohta kaupungin raha-asioihin nähden ollut sopiva suoranaisiin toimenpiteisiin ryhtymiseen puheenalaisen sairaalaryhmän rakennuttamiseksi. 600 sairassijaa käsittävän keskussairaalan rakentamisesta oli hallitus laskenut koituvan kustannuksia 60,000,000 markkaa, mikä määrä, vaikkakin sairaala rakennettaisiin pitkän rakennuskauden kuluessa, rahatoimikamarin mielestä ylitti kaupungin maksukyvyn. Jos taloudellinen elämä kuitenkin jälleen vakiintuisi ja kaupunki voisi saada uuden isohkon obligatiolainan, voitaisiin kysymys, niin hyvin valmisteltu kuin se jo oli, silloin heti ottaa lopullisesti ratkaistavaksi ja kaupunginviranomaiset voisivat ryhtyä sairaalaylihallituksen ehdottamiin toimenpiteisiin stipendiaattien lähettämiseksi ja määrärahan myöntämiseksi piirustusten laatimista varten. Näin ollen ei rahatoimikamarin mielestä ollut tarpeen ryhtyä muihin välittömiin toimenpiteisiin asiassa kuin varata tarkoitukseen sairaalaylihallituksen ehdottama ja kaupungin yleisten töiden hallituksen puoltama Fredriksperin aseman ja Länt. Viertotien välinen alue keskussairaalan rakentamista varten sinne.

Mitä vihdoin tulee ehdotukseen uuden ruokalarakennuksen teettämisestä Kivelän sairaalaan oli kamari, joka miehissä oli toimittanut puheenalaisen sairaalan katselmuksen, sitä mieltä, että tuollainen rakennus oli tarpeen vaatima. Mutta kun ruokalarakennuksen piirustukset, jotka kaupungin rakennuskonttori jo aikaisemmin oli laatinut, kamarin mielestä oli perinpohjin uudesti laadittava, ja kysymys sitä paitsi oli läheisessä yhteydessä uuden paviljongin rakennuttamista työ- ja kunnalliskotiin koskevan kysymyksen kanssa, oli kamarin mielestä tämä asia sopivimmin käsiteltävä erillisenä ja erotettava ehdotetun uuden sairaalaryhmän rakennusasian yhteydestä. Jos nimittäin edellämainittu uusi paviljonki teetettiin kunnalliskotiin, lakkaisi Kivelän sairaala kokonaan tai ainakin suuressa määrässä olemasta sairaskotina eli n. s. »Siechenhaus»ina ja samassa määrässä sen merkitys äkillisten taudintapausten hoitolaitoksena lisääntyisi. Tuollaisilla toimenpiteillä saataisiin siis n. 100 sairassijaa. Sellainen toimenpide taas ainakin joksikin ajaksi jonkin verran vähentäisi tuntuvaa sairassijain puutetta.

Pääasiallisesti rahatoimikamarin asiasta tekemän ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti [2]):

luopumalla vuonna 1914 tekemästään päätöksestä varata erinäisiä alueita vastaisen keskuspuiston paikaksi [3]), uuden kunnan sairaalaryhmän paikaksi varata Fredriksperin aseman ja Länt. Viertotien välisen n. 23 ha:n laajuisen alueen;

jättää muut sairaalaylihallituksen mainitun sairaalaryhmän aikaansaamiseksi ehdottamat toimenpiteet toistaiseksi; sekä

---

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 5. — [2]) Valt. pöytäk. 8. 3. 20 §. — [3]) Ks. 1914 vuod. kert. siv. 59.

antaa kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi sairaalaylihallituksen kanssa neuvoteltuaan laatia piirustukset ja kustannusarvion Kivelän sairaalaan teetettävää uutta ajanmukaista ruokalarakennusta varten sekä vaihtoehtoisesti ehdotuksen jonkin sairaala-alueella olevan, alkuaan muuhun tarkoitukseen aiotun rakennuksen käyttämisestä ruokalaksi.

Tonttipaikka suomenkielistä kansakoulua varten. Kaupunginvaltuuston päätettyä [1]), että uusi kansakoulutalo suomenkielisten kansakoulujen tarpeisiin oli rakennettava erääseen Puutarhakadun paikkaan, joka osaksi kuuluu valtiolle, mutta kun oli todennäköistä, ettei valtioneuvosto suostuisi päätöksen toteuttamista varten välttämättömään kaupungin ja valtion väliseen maanvaihtoon, oli rahatoimikamari valtuuston kehoituksesta tehnyt uuden ehdotuksen tämän koulurakennuksen paikasta. Kamarin tätä kysymystä valmistelemaan asettama komitea oli sopivina paikkoina maininnut: 1) Kaisaniemen-, Unionin- ja Puutarhakadun välisen kolmionmuotoisen istutuksen, 2) korttelin n:o 37 tontit n:ot 11, 13 ja 15, sekä 3) kaupunginasemakaava-arkkitehdin ehdottaman paikan Kaisaniemen puistosta meteorologisen keskuslaitoksen viereltä, joista paikoista kamari puolestaan puolsi korttelin n:o 37 tontteja. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti [2]), että paikka puheenalaiselle koulutalolle oli varattava kaupunginasemakaava-arkkitehdin ehdottamalta Kaisaniemen puiston alueelta, minkä ohessa kaupungin yleisten töiden hallitusta kehoitettiin yksissä neuvoin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kanssa laatimaan ja valtuuston hyväksyttäväksi lähettämään puheenalaisen rakennusyrityksen luonnospiirustukset ja kustannusarvion sekä ryhtymään muihin tämän päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuuston päätöksen toteuttaminen edellytti kuitenkin, että Kaisaniemen puistossa oleva, valtiolle kuuluva ja meteorologisen keskuslaitoksen käyttämä rakennus poistettiin, minkävuoksi rahatoimikamari kaupunginvaltuuston kehoituksesta anoi maatalousministeriöltä lupaa poistaa kaupungin kustannuksella puheenalaisen rakennuksen ja korvaukseksi tästä rakennuttaa Vuorikadun tontille n:o 14 uuden rakennuksen. Kamarin anomukseen myönnyttiin sillä ehdolla, että kaupunki kustannuksellaan edellämainitulle tontille ja esitettyjen piirustusten mukaan valtion tarpeeksi teetti rakennuksen, jossa oli miltei sama tiilimäärä kuin entisessä rakennuksessa; että entinen rakennus luovutettiin kaupungille uuden valmistuttua ja yleisten rakennusten ylihallituksen tarkastettua sen; että kaasu- vesi- ja viemärijohtoja tehtiin uuteen rakennukseen sama määrä kuin niitä oli ollut entisessä; että koneiden havaintopilarit asetettiin keskuslaitoksen osoittamille paikoille; että kapeanlainen ajotie laitettiin Kaisaniemestä uuden rakennuksen portaiden ja kellariluukun luo; että keskuslaitoksen tuulenmittauskojeet y. m. korvauksetta sai sijoittaa uuden koulutalon katolle, mihin laitoksen virkamiehillä oli oleva esteetön pääsy; sekä että rakennustöissä noudatettiin yleisten rakennusten ylihallituksen hyväksymää työohjelmaa ja työselitystä [3]).

Sittemmin lähetti rahatoimikamari yleisten rakennusten ylihallituksen ja meteorologisen keskuslaitoksen edustajien hyväksymät piirustukset yllämainittua rakennusta varten, mitkä kamarin kehoituksesta oli laadittu kaupungin rakennuskonttorissa, sekä rakennusyrityksen 230,000 markkaan päättyvän kustannusarvion ja päätti [4]) kaupunginvaltuusto hyväksyä puheenalaiset piirustukset sekä 1923 vuoden menosääntöön merkitä tarvittavan määrä-

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 21. — [2]) Valt. pöytäk. 31. 5. 8 §. — [3]) S:n 1. 11. 8 §. — [4]) S:n 13. 11. 20 §.

rahan. Rahatoimikamari oikeutettiin heti panettamaan käyntiin uutisrakennustyöt ja tätä varten käyttämään 80,000 markkaa, mikä määrä oli etuantina suoritettava kaupunginkassasta.

Paikan varaaminen kauppahallirakennusta varten Töölössä. Käsitellessään vuonna 1921 Töölön torikaupan järjestämiskysymystä kehoitti [1]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamaria ottamaan harkittavakseen, olisiko Töölöön teetettävä kauppahalli, ja tarpeen mukaan ehdottamaan paikkaa tähän tarkoitukseen. Täyttäen annetun tehtävän oli kamari, joka piti ehdotetun kauppahallin rakentamista toivottavana, hankittuaan kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnon, suunnitellun kauppahallirakennuksen paikaksi ehdottanut osan n. s. Töölön Isoatoria sekä korttelin n:o 463 tontista n:o 28 n. 1,500 m^2. Kaupunginvaltuuston mielestä ei kamarin ehdotus kuitenkaan tyydyttäisi Töölön eteläisempien osien kauppahallin tarvetta, minkä vuoksi asia palautettiin [2]) kamariin, jonka tuli tehdä uusi ehdotus ottaen huomioon viimeksi mainittu seikka. Pitkähkössä, seikkaperäisesti perustellussa esityksessä rahatoimikamari sittemmin huomautti, että eteläisen Töölön kauppahallin ainoana mahdollisena paikkana olivat korttelin n:o 216 tontit n:ot 13 ja 16, joita tontteja kamari kuitenkaan, ne kun sijaitsivat liian lähellä kansallismuseota ja vastaista keskuskirjastotaloa, ei pitänyt sopivina tähän tarkoitukseen. Toistaen aikaisemman ehdotuksensa esitti kamari kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

vastaista kauppahallirakennusta varten varata yllämainitun paikan Töölön Isontorin varrelta;

antaa rahatoimikamarille toimeksi, niin pian kuin se katsoo kaupungin rahataloudellisen aseman sallivan mainitun rakennuksen teettämisen, valtuustolle lähettää sen luonnospiirustukset ynnä likimääräisen kustannusarvion; sekä

jos kaupunginvaltuusto hyväksyy 1 kohdassa tehdyn ehdotuksen, antaa kamarin toimeksi tehdä ehdotus tästä johtuvaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi.

Koska tämä asia oli lihakaupan järjestämiskysymyksen läheisessä yhteydessä, päätti [3]) kaupunginvaltuusto panna sen pöydälle, kunnes mainittu valmisteltavana oleva kysymys oli valtuustossa otettu käsiteltäväksi.

Eräiden Meilansin osain luovuttaminen yliopistolle. Maaherran lähetteessä huhtikuun 14 p:ltä 1921 vaadittua lausuntoa kirkollis- ja opetusministeriön tiedustelun johdosta, voiko kaupunki luovuttaa eräät Meilansin osat erinäisille yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan alaisille laitoksille, ja varata isonlaisen maa-alueen Meilansista, jotta kävisi mahdolliseksi siirtää yliopisto kokonaisuudessaan mainittuun osaan kaupungin aluetta, päätti [4]) kaupunginvaltuusto, hankittuaan asiasta rahatoimikamarin lausunnon [5]),

ilmoittaa kaupungin suostuvan, edellyttäen että alueen kaupunginasemakaava vahvistetaan sekä että luovutus tapahtuu vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä, valtiolle täysin omistusoikeuksin luovuttamaan XV kaupunginosan kaikkiaan 11,5 ha:n laajuiset korttelit n:o 529, 603 ja 645 korvauksesta, joka käsitti osin hallintaoikeuden siihen 92,800 m^2:n laajuiseen Lapinniemen osaan, joka sijaitsee Suomen kaartin hautausmaan eteläpuolella ja tämän hautausmaan etelärajan jatkeeksi vedetyn suoran viivan länsipuolella, osin 5,000,000 markan rahamäärän, joka kaupungin viranomaisten kanssa tehtävän sopimuksen mukaan voitiin vaihtaa valtiolle kuuluvaan maa-alueeseen tahi sen hallintaoikeuteen;

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 20. — [2]) Valt. pöytäk. 3. 5. 6 §. — [3]) S:n 1. 11. 4 §. — [4]) S:n 8. 3. 8 §. — [5]) Valt. pain. asiakirj. n:o 6.

kehoittaa rahatoimikamaria yllämainittujen ehtojen pohjalla ryhtymään tätä tarkoittaviin neuvotteluihin valtion kanssa sekä sittemmin alistamaan asian kaupunginvaltuuston lopullisesti harkittavaksi; sekä

tehdäkseen mahdolliseksi yliopiston muuttamisen Meilansiin viiden vuoden kuluessa valtuuston päätöksen tekopäivästä lukien, varata Meilansin länsiosassa sijaitsevan, n. 35 ha:n laajuisen maa-alueen, jota idässä rajoittaa Paciuskatu, etelässä Seurasaarentie, lännessä huvilapalstoiksi luovutettu alue ja joka pohjoisessa ulottuu Pikku Huopalahden eteläpuolella sijaitsevaan alavaan rantamaahan.

Samalla kehoitti kaupunginvaltuusto rahatoimikamaria yllä edellytetyissä neuvotteluissa valtion kanssa myöskin ottamaan keskustelun alaiseksi, millä ehdoilla Lapinniemen jäljellä oleva osa luovutettaisiin kaupungille, niin pian kuin Meilansin psykiatrinen klinikka alkaa toimintansa.

Evätty anomus tonttipaikan luovuttamisesta kauppakoululle. Kauppakoulunjohtaja S. Weckmanin anomuksen että hänelle maksutta luovutettaisiin Töölönkadun tontti n:o 14 omistamansa kauppakoulun kouluhuoneiston sekä muutamia asuinhuoneistoja käsittävää rakennusta varten kaupunginvaltuusto epäsi [1]), koska puheenalainen oppilaitos oli pidettävä liikeyrityksenä ja suunniteltua rakennusyritystä tuskin voitiin pitää yleishyödyllisenä.

IV kaupunginosan korttelin n:o 198 käyttö. Yleisten rakennusten ylihallitus tiedusteli rahatoimikamarilta, oliko ja mihin hintaan kaupunki halukas myymään IV kaupunginosan korttelin n:o 198 tontit postitalon paikaksi. Kamari lähetti esityksen kaupunginvaltuustolle, ehdottaen puolestaan, ettei puheenalaista korttelia, jonka valtuusto aikaisemmin oli varannut [2]) konserttitalon ja sen yhteyteen rakennetun taidenäyttelyhuoneiston paikaksi, myytäisi, niin kauan kuin konserttitalon tonttipaikkaa ja rautatieasemaa lähinnä olevan kaupunginalueen järjestelyä koskevat kysymykset olivat ratkaisematta. Asiaa esiteltäessä päätti [3]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamariin palauttaa sen sekä Osakeyhtiö Suomen messujen hallintoneuvoston esityksen, että samat tontit luovutettaisiin yhtiölle joko maksutta tai mahdollisimman halvasta hinnasta, ja sai se toimeksi asianomaisten valtion viranomaisten kanssa ryhtyä neuvotteluihin tässä asiassa ja aikanaan tehdä uuden esityksen.

Käpylän omakotialuetta koskeva päätös. Elokuun 31 p:nä 1920 päätti kaupunginvaltuusto, että aikaisemmin vahvistettua [4]) Toukolan korttelien n:ojen 912 ja 913 tonttien vuokrasopimusten kaavaketta oli noudatettava myöskin Käpylän puutarhaesikaupungin tontteja luovutettaessa, minkä ohessa rahatoimikamaria kehoitettiin kaupungin yleisten töiden hallitusta kuultuaan vahvistamaan tonttien jaoitus ja rakennusrajat.

Sittenkun suurin osa Käpylän jo luovutetuista tonteista oli annettu vuokralle, päätti [5]) valtuusto, että lisäksi vielä korttelit n:ot 860, 869—874 ja 876 sai antaa vuokralle n. s. omien kotien rakentamista varten; yllämainittuja kortteleja varten vahvistaa samat vuokraehdot kuin mitkä koskivat muita Käpylän puutarhaesikaupungin kortteleja; sekä kehoittaa rahatoimikamaria ryhtymään edellä olevan päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Maan luovuttaminen käytävän teettämiseksi Kanavakadulta Uspenskin tuomiokirkkoon. Sittenkun Helsingin kreikkalais-katolisen seurakunnan seurakuntaneuvosto oli anonut lupaa välittömästi Uspenskin tuomiokirkon eteläpuolella olevan istutuksen halki rakentaa uuden käytävän tuomiokirk-

[1]) Valt. pöytäk. 22. 2. 32 §. — [2]) Ks. 1907 vuod. kert. siv. 37. — [3]) Valt. pöytäk. 29. 11. 12 §. — [4]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 12. — [5]) Valt. pöytäk. 18. 10. 8 §.

koon, päätti [1]) kaupunginvaltuusto myöntyä esitykseen siten, että puheenalaiselle seurakunnalle toistaiseksi kahden vuoden molemminpuolisin irtisanomisajoin luovutettaisiin n. 45 m²:n laajuinen maa-alue, kunnes kaupunki tarvitsee sitä omiin tarkoituksiinsa, sillä ehdolla että Kanavakadulta tuomiokirkkoon johtava vanha käytävä täytettiin ja siihen kuuluvat portaat poistettiin sekä että paikan kuntoonpanettamisessa ja uusien portaiden teettämisessä noudatettiin rakennuskonttorin ohjeita.

Eknäsin tilan vuokraus. Koska Eknäs gods aktiebolag yhtiön kanssa tehty kaupungille kuuluvaa Porvoon pitäjässä sijaitsevaa Eknäsin tilaa koskeva vuokrasopimus päättyi maaliskuun 14 p:nä, mutta valtio ei vielä ollut tehnyt päätöstä Vikin sotilasvirkatalon luovuttamisesta kaupungille, minkä vastikkeeksi viimemainittu tila oli hyväksytty, päätti [2]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin uudelleen antamaan vuokralle Eknäsin tilan enintään kolmeksi vuodeksi, ollen kumpikin sopimuspuoli oikeutettu määräaikana vuosittain sanomaan irti sopimuksen, sekä vuokraaja oikeutettu siirtämään vuokran rahatoimikamarin hyväksymälle kolmannelle henkilölle.

Tervasaaren vuokrasopimus. Sittenkun Aktiebolaget Lars Krogius & C:o osakeyhtiö oli anonut toiminimen vuodesta 1901 saakka käyttämän Tervasaaren vuokraoikeuden pitentämistä mahdollisimman pitkäksi ajaksi ja Helsingin luistinklubi oli anonut saada vuokrata puheenalaisesta saaresta n. 770 m²:n suuruisen alueen, jota klubi aikaisemmin edellisen vuokraajan luvalla maksutta oli käyttänyt paviljonkinsa ja kalustonsa säilytyspaikkana, päätti [3]) kaupunginvaltuusto kehoittaa rahatoimikamaria:

toistaiseksi ja kuuden kuukauden irtisanomisajoin luovuttamaan maksutta Helsingin luistinklubille sen paviljonkien ja kaluston säilytyspaikaksi Tervasaaren pohjoisella rannalla olevan 770 m²:n laajuisen alueen; sekä

Aktiebolaget Lars Krogius & C:o osakeyhtiölle viiden vuoden ajaksi, tammikuun 1 p:stä lukien, vuokraamaan Tervasaaren tiluksen, lukuunottamatta edellämainittua Helsingin luistinklubille luovutettua aluetta, ollen vuokraajalla etuoikeus edelleen viideksi vuodeksi vuokrata saari, ellei kaupunki ensimmäisten viiden vuoden kuluttua katsonut sitä tarvitsevansa muuhun tarkoitukseen ja 16,000 markan vuotuisesta vuokramaksusta viideltä ensimmäiseltä vuodelta ja 50 %:lla koroitetuin määrin seuraavalta viisivuotiskaudelta, ollen kaupunki oikeutettu vuokraajaa kuulematta täyttämään saaren rantoja, lukuunottamatta lounaisrantaa.

Hernesaaren palstain vuokraus. Kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) rahatoimikamarin tammikuun 1 p:stä 1922 lukien 1926 vuoden loppuun kalastajille G. W. Wahlmanille, J. Hellströmille ja J. M. Rönnqvistille yhteisesti vuokraamaan Hernesaaren palstan n:o 2 vuotuisesta 696 markan vuokramaksusta oikeuttaen vuokraajat rakennuskonttorin ohjeiden mukaan teettämään palstalle asuntoja, sekä samaksi ajaksi ja samoin oikeuksin kalastajille J. R. Löfströmille, G. A. Tulanderille, A. Löfströmille, K. V. Holmströmille ja H. Löfströmille yhteisesti vuokraamaan saman saaren palstan n:o 3 vuotuisesta 825 markan vuokramaksusta.

Eräiden Meilansin maa-alueiden vuokraus. Aktiebolaget M. G. Stenius yhtiö oli anonut pitennettyä hallintaoikeutta yhtiön vuokraamaan Meilansin Tilkka B nimiseen maa-alueeseen tahi, ellei anomukseen kokonaisuudessaan voitu myöntyä, niihin alueen osiin, joilla yhtiön rakennukset sijaitsivat, minkä

---

[1]) Valt. pöytäk. 4. 10. 11 §. — [2]) S:n 8. 3. 13 §. — [3]) S:n 3. 5. 4 §. — [4]) S:n 3. 5. 7 §.

ohessa yhtiö oli lausunut toivomuksen, että se osa palstaa, johon muuntajaasema yhtiön raitiotien käyttöä varten oli rakennettu, luovutettaisiin maksutta. Eväten hakijan anomuksen muilta kohdin päätti [1]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin tammikuun 1 p:n 1923 ja joulukuun 31 p:n 1932 väliseksi ajaksi Aktiebolaget M. G. Stenius yhtiölle vuokraamaan kaksi Meilansin asiakirjain oheiseen karttaan n:oilla 1 ja 2 merkittyä 3,160 ja 875 m²:n laajuista maa-aluetta vuotuisesta 3,160 ja 1,200 markan vuokrasta.

Mitä tulee yllämainittuun karttaan n:olla 3 merkittyyn 225 m²:n laajuiseen alueeseen, jolla Suomen sähkö osakeyhtiö Gottfr. Strömbergille kuuluva kivirakennus sijaitsi, päätti [1]) kaupunginvaltuusto, että sekin tammikuun 1 p:n 1923 ja joulukuun 31 p:n 1932 väliseksi ajaksi vuokrattaisiin suoraan viimemainitulle yhtiölle 500 markan vuosivuokrasta.

Samalla määräsi [1]) valtuusto vuokraehdoiksi kaikkiin kolmeen vuokra-alueeseen nähden, että, jos kaupunki vuokra-aikana liikenneväyläin teettämistä tai johtojen vetämistä varten, mitä laatua lienevätkin, tarvitsi jotakin vuokra-alueitten osaa, vuokraajat olivat velvolliset kuukauden kuluttua ilmoituksen saamisesta suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan luovuttamaan tarpeellisen maan.

Erään Humaliston huvilapalstan vuokraus. Rahatoimikamari oikeutettiin [2]) vuokraamaan filosofiantohtori J. Jännekselle Humaliston huvilapalsta n:o 4 4,500 markan vuosivuokrasta sekä ehdolla, että vuokraaja sitoutui 3 kuukauden kuluttua ilmoituksen saatuaan poistamaan hänelle kuuluvat Nordenskiöldkadulla sijaitsevat ulkohuonerakennukset, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi, että kaupungin tuli huolehtia huvilapalstaan kuuluvasta kadun ja pihan puhtaanapidosta.

Eräitten Tilkan maapalstojen vuokraus. Kaupunginvaltuusto myöntyi [3]) puutarhuri K. F. Nymanin anomukseen saada vuokrata kaksi entisen Tilkka B nimisen tiluksen, anomusasiakirjojen oheiseen karttaan n:oilla 1 ja 2 merkittyä, maapalstaa, jolloin palstan n:o 1 vuokra-aika määrättiin viideksi vuodeksi, jota vastoin palsta n:o 2 vuokrattiin vuodeksi kerrallaan. Vuokramaksut kaupunginvaltuusto määräsi [3]) 1,600 ja 400 markaksi.

Träsk n:o 1 nimisen alueen vuokraus. Rahatoimikamari valtuutettiin [4]) huhtikuun 1 p:stä 1918 vuoden 1933 loppuun vuokraamaan maanviljelijä D. Lahtiselle Träsk n:o 1 niminen, 7,000 m²:n laajuinen maa-alue, lukuunottamatta Fredriksperin ampumaradalle johtavaa tietä, vuotuisesta 1,200 markan vuokrasta huhtikuun 1 p:stä 1918 vuoden 1921 loppuun ja 2,400 markan vuokrasta vuokrakauden jäljellä olevalta osalta sekä sillä ehdolla, että vuokraaja sitoutui 6 kuukauden kuluttua irtisanomisesta suhteellista vuokran huojistusta vastaan kaupungille luovuttamaan tietä tai muuta yleistä tarvetta varten tarpeellisen maan.

Eräitten Kumtähden tonttipaikkain vuokraus. Rahatoimikamari valtuutettiin [5]) tammikuun 1 p:n 1922 ja joulukuun 31 p:n 1925 väliseksi ajaksi halukkaille hakijoille vuokraamaan alueesta laaditussa kartassa tarkemmin osoitettu n. 1,000 m²:n laajuinen tonttipaikka Kumtähdessä 300 markan vuotuisesta vuokramaksusta, ollen vuokraaja velvollinen, jos kaupunki ennen vuokra-ajan päättymistä tarvitsi jotakin tontin osaa, suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan luovuttamaan tähän tarvittavan maan.

---

[1]) Valt. pöytäk. 8. 3. 14 §. — [2]) S:n 5. 4. 8 §. — [3]) S:n 4. 10. 14 §. — [4]) S:n 30. 8. 8 §. — [5]) S:n 22. 3. 9 §.

Edelleen valtuutettiin [1]) kamari ajuri J. V. Rannalle ja työmies J. Auviselle yhteisesti syyskuun 1 p:än 1929 vuokraamaan asuntotontiksi aiottu n. 500 m²:n laajuinen alue Kumtähdestä sillä ehdolla, että vuokramaksu määrättiin 250 markaksi vuodessa ja vuokraajat velvoitettiin tarpeen tullen ennen vuokra-ajan päättymistä palauttamaan tontti tai sen osa kaupungin vapaasti käytettäväksi suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan.

Erään Pakaan tehdastontin vuokraus. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) Pelastusarmeijalle 8 vuodeksi, tammikuun 1 p:stä lukien, vuokrattavaksi Pakaan tehdaskorttelissa n:o 534 olevan tontin n:o 5 5,000 markan vuotuisesta vuokramaksusta.

Eräitten Käpylän ja Vallilan alueitten vuokraus. Rahatoimikamari valtuutettiin Käpylän ja Vallilan asuntotonteista voimassa olevin ehdoin [3]) vuokraamaan seuraaville osuuskunnille ja osakeyhtiöille 50 vuodeksi vuotuisesta 1 pennin vuokramaksusta neliömetriä kohti alempana mainitut alueet: Osakeyhtiö virkamiesasuntoja — tjänstemannabostäder yhtiölle Käpylän korttelissa n:o 803 olevat Sampsantien tontit n:ot 44 ja 46 [4]); Asunto-osuuskunta Poistolle Vallilan korttelissa n:o 531 sijaitsevat Päijänteentien tontit n:ot 25 ja 27 [5]); Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilalle r. l. Vallilan kortteli n:o 533 [6]); Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylälle r. l. eräät Käpylän korttelien n:ojen 813 ja 816 osat [7]); Asunto-osuuskunta Kävylle r. l. Käpylän kortteli n:o 822 [8]); sekä Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille Käpylän kortteli n:o 824 [9]).

Myöntyen Käpylän seuratalo osakeyhtiön anomukseen saada tonttipaikka kokoustalon paikaksi, jonka yhtiö aikoi teettää Käpylän puutarhaesikaupunkiin, päätti [10]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin mainitulle yhtiölle 50 vuoden ajaksi vuokraamaan 2,400 m²:n laajuisen alueen Käpylän korttelista n:o 802, jota aluetta yhtiö sai vuokrakauden kymmenenä ensimmäisenä vuotena käyttää maksutta, mutta josta sen tuli kultakin seuraavalta kymmenvuotiskaudelta suorittaa 2,000, 2,500, 3,000 ja 3,500 markkaa vuodessa, sekä muutoin sillä ehdolla, ettei vuokra-oikeutta saanut siirtää; ettei yhtiön sääntöjä kaupunginvaltuuston luvatta saanut muuttaa; että suunniteltu kokoustalo rakennettiin kahden vuoden kuluessa vuokrasopimuksen päättämisestä; sekä että Käpylässä mahdollisesti toimiva vapaaehtoinen palokunta koko vuokrakauden maksutta sai käyttää palokalujen säilyttämistä varten nimenomaan rakennettua, asianmukaisesti sisustettua ja palotoimikunnan hyväksymää varikkoa; samoin kuin että vuokrasopimuksen edellämainittujen määräysten rikkomisesta johtui vuokraoikeuden menetys.

Eräitten Oulunkylän alueitten vuokraus. Rahatoimikamari valtuutettiin [11]) Suomen raviurheilun ystäville urheilutarkoituksiin vuokraamaan Oulunkylän viljelyspalsta n:o 4 kymmeneksi vuodeksi, 1921 vuoden alusta lukien, ja 1,000 markan vuosivuokrasta vuokrakauden viideltä ensimmäiseltä vuodelta ja 1,250 markan vuosivuokrasta viideltä jälkimmäiseltä vuodelta.

Niinikään valtuutettiin [12]) kamari herra F. L. Mäkiselle vuokraamaan Oulunkylän huvilapalsta n:o 6, Hopstycksbacken, 1956 vuoden loppuun saakka, ollen vuosivuokra vuokrakauden ensimmäisenä kymmenvuotiskautena 1,500 markkaa, mikä määrä kultakin seuraavalta kymmenvuotiskaudelta kohoaisi 20 %:lla, sekä ollen vuokraaja velvollinen jättämään rakentamatta

---

[1]) Valt. pöytäk. 18. 10. 11 §. — [2]) S:n 8. 2. 22 §. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 33. — [4]) Valt. pöytäk. 5. 4. 15 §. — [5]) S:n 3. 5. 9 §. — [6]) S:n 17. 5. 17 § ja 29. 11. 8 §. — [7]) S:n 31. 5. 7 §. — [8]) S:n 14. 6. 33 §. — [9]) S:n 29. 11. 7 §. — [10]) S:n 14. 6. 32 §. — [11]) S:n 25. 1. 21 §. — [12]) S:n 4. 10. 7 §.

asiakirjain oheisessa kartassa tarkemmin osoitetun, kaduksi aiotun huvilapalstan osan, sekä suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan luovuttamaan mainitun osan, jos kaupunki vuokrakauden kuluessa sitä tarvitsi katua tai yleistä tietä varten.

Oulunkylän kunnanvaltuutettujen anottua, että kaksi kaupungin maalla Oulunkylässä sijaitsevaa aluetta luovutettaisiin tonttipaikoiksi mainitun kunnan ruotsinkieliselle ja suomenkieliselle kansakoululle, päätti [1]) kaupunginvaltuusto 50 vuoden ajaksi, 1923 vuoden alusta lukien, Oulunkylän kunnalle yllämainittuun tarkoitukseen vuokrata kaksi yhteensä n. 8,040 m²:n laajuista tonttialuetta 8,000 markan vuosivuokrasta, sillä ehdolla kuitenkin, että mainittuja tonttialueita käytettiin yksinomaan koulutarkoituksiin, jolloin vuokrasopimus päinvastaisessa tapauksessa ilman edelläkäynyttä irtisanomista katsottaisiin rikotuksi, sekä sillä ehdolla, että niitten koulurakennusten piirustukset, jotka aiottiin tonteille rakentaa, alistettiin rahatoimikamarin tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi.

Vuokraoikeuden pitennys. Kaupunginvaltuusto oikeutti rahatoimikamarin seuraavissa tapauksissa pitentämään vuokraoikeuden:

Aktiebolaget Hugo Bastmans ångbryggeri yhtiölle Toukolan rantakorttelin tontteihin n:oihin 2 b ja 3 tammikuun 1 p:n 1922 ja joulukuun 31 p:n 1940 väliseksi ajaksi 18,000 markan vuokramaksusta, jota vuokrakauden kunkin viisivuotiskauden päätyttyä koroitettaisiin 25 %:lla alkuperäisestä määrästä sekä muutoin sillä ehdolla, että vuokraaja palstasta n:o 3 toukokuun 1 p:n 1920 ja tammikuun 1 p:n 1922 väliseltä ajalta suoritti vuokramaksua 13,450 markkaa vuodessa; että, jos kaupunki vuokrakauden kuluessa liikenneväyläin, katujen, rautatieraiteiden, rantasiltain j. n. e. teettämistä tai maanpäällisten tai maanalaisten johtojen, mitä laatua lienevätkin, laittamista varten tarvitsi jotakin vuokra-alueen osaa, vaikka siinä olisi rakennuksiakin, vuokraaja on velvollinen kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta, suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan kaupungin vapaasti käytettäväksi luovuttamaan tähän tarpeellisen maan ja omalla kustannuksellaan poistamaan siinä olevat rakennukset; maanalaisista johdoista ei kuitenkaan tuollaisen huojistuksen pitäisi tulla kysymykseen; sekä ettei rakennusyrityksiä, mitä laatua tahansa lienevätkin, saanut vuokra-alueelle teettää, ellei kaupungin viranomaisten lupaa niihin ollut hankittu [2]);

raitiovaununkuljettaja A. E. Weckströmille Toukolan XII kortteliin n:o 4 tammikuun 1 p:stä 1921 joulukuun 31 p:än 1940 1,150 markan vuosivuokrasta kymmeneltä ensimmäiseltä vuodelta sekä 1,725 markan vuosivuokrasta vuokrakauden jäljellä olevalta kymmeneltä vuodelta, sillä ehdolla kuitenkin, että, jos kaupunki vuokrakauden kuluessa tarvitsi jotakin vuokra-alueen osaa, vuokraaja oli velvollinen kuuden kuukauden kuluttua ilmoituksen saatuaan suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan luovuttamaan tähän tarpeellisen maan, siihen katsomatta oliko alueella rakennusta vai ei [3]);

Meilansin huvilapalstan n:o 5 Isberg vuokraajalle, T. Martikaiselle mainittuun huvilapalstaan kuuden kuukauden irtisanomisajoin ja 2,400 markan vuosivuokrasta [4]).

Sittenkun Raittiusyhdistys Koitto r. y., jolla kaupungin alivuokraajana oli ollut hallussaan Vikin virkataloon kuuluva Lammassaari, oli anonut mainitun saaren vuokraoikeuden pitentämistä, mutta myöskin kalastaja K.

---

[1]) Valt. pöytäk. 1. 11. 25 §. — [2]) S:n 25. 1. 20 §. — [3]) S:n 5. 4. 7 § ja 31. 5. 4 §. — [4]) S:n 3. 5. 28 §.

Tuomela, jolla aikaisemmin oli ollut hänen ja yhdistyksen välisen vuokrasopimuksen nojalla saaren osia hallussaan, kuitenkin oli anonut saada vuokrata koko saaren, päätti [1]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin Raittiusyhdistys Koitolle r. y. vuokraamaan Lammassaaren kolmeksi vuodeksi, maaliskuun 14 p:stä 1921 lukien, 2,200 markan vuosivuokrasta ja sopivilta kohdin samoin ehdoin, kuin on vahvistettu valtion ja kaupungin välisessä Vikin sotilasvirkataloa koskevassa vuokrasopimuksessa; sekä ollen yhdistys oikeutettu kalastaja K. Tuomelalle luovuttamaan osan saarta enintään 700 markan vuosivuokrasta.

Hertonäsin vuokrapalstan n:o 63 ositus. Rahatoimikamarin esityksestä päätti [2]) kaupunginvaltuusto, että Hertonäsin vuokrapalstan n:o 63 sai palstan vuokraajan, muurari W. Levanderin ja työnjohtaja O. S. Pyhäniemen sopimalla tavalla jakaa kahtia sekä oikeuttaa työnjohtaja Pyhäniemen ottamaan haltuunsa toisen osan vuokra-ajan loppuun, toukokuun 1 p:än 1960, minkä ohessa kummankin palstan vuokramaksu vahvistettiin 200 markaksi vuodessa.

Evätty anomus saada pitää kahvikojua. Rouva E. M. Meriluodon anomuksen saada edelleen pitää kahvikojua Lautatarhankadun tontin n:o 9 kohdalla kaupunginvaltuusto jätti [3]) huomioon ottamatta, koska kahvikojupaikkain vuokralle antaminen voimassa olevain määräysten mukaan oli rahatoimikamarin asia.

Myönnetty toimilupa Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiölle. Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön tekemän anomuksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti [4]) aikaisemmin voimassa olevin ehdoin [5]) myöntää yhtiölle toimiluvan kaksiraiteisen raitiotielinjan rakentamiseen Länt. Viertotieltä pitkin Nordenskiöldin lehtotietä yhtiön Porvoonkadulla olevaan raiteeseen, jolloin valtuusto määräsi, että yllämainittu linja kohta Fredriksperin aseman itäpuolella olevassa kaupunginosassa oli johdettava pitkin Viipurinkatua. Edelleen valtuusto salli [4]), että yhtiön Hietalahden pohjoisrannan raidetta sai jatkaa yksiraiteisella silmukalla, joka kulki Ruoholahden rantaa, Vladimirinkatua ja Hietalahdenkatua Bulevardikadulle.

Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö oli sittemmin rakentanut yllämainitun Länt. Viertotien—Porvoonkadun linjan, minkä jälkeen rahatoimikamari, toimitettuaan katselmuksen linjalla, oli antanut yhtiölle luvan liikenteen avaamiseen. Kamarin anomuksesta päätti [6]) kaupunginvaltuusto hyväksyä kamarin toimenpiteet.

Lupa varustuslaiturin rakentamiseen. Osakeyhtiö Hietalahden laivatelakan ja konepajan anomukseen saada n. s. saksinosturin alapuolelle Hietalahdensatamaan laittaa ja vuoden 1971 loppuun pitää 55 m:n pituinen varustuslaituri kaupunginvaltuusto myöntyi [7]) seuraavin ehdoin:

että laituri rakennettiin rahatoimikamarin hyväksymäin piirustusten mukaan ja varustettiin sekä rautatieraiteilla että täysin nykyaikaisella 50—60 tonnia nostavalla käännettävällä nosturilla (cantileaver), jota sataman liikennöitsijäin tuli saada kohtuullista korvausta vastaan käyttää; jos liikennöitsijä halusi, piti yhtiön sallia hänen aikoina, jolloin yhtiö ei tarvinnut tehdasalueella satamaradan yhteydessä olevaa raideverkkoa, satamaradan kulloinkin voimassa olevista liikennemaksuista käyttää tätä raideverkkoa

---

[1]) Valt. pöytäk. 17. 5. 25 §. — [2]) S:n 22. 2. 5 §. — [3]) S:n 22. 2. 33 §. — [4]) S:n 14. 6. 35 §. — [5]) Ks. 1907 vuod. kert. siv. 52 ja seur. — [6]) Valt. pöytäk. 1. 11. 11 §. — [7]) S:n 8. 2. 10 §.

semmoisten esineiden kuljettamiseen, jotka kuormataan tai puretaan edellä mainitulla nosturilla; että yhtiö sitoutui satamaviranomaisten määräyksestä viivyttelemättä sallimaan Hietalahden etelärantaa liikennöiväin alusten käyttää laituria kiintonaisena hinauskohtana; sekä että yhtiö sitoutui teettämään puheenalaisen laiturilaitteen 5 vuoden kuluessa.

4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat asiat.

Uusi huoneisto vuokrantarkkailulautakunnalle. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti [1]) vuokrantarkkailulautakunnalle hankittavaksi huoneiston Töölön n. s. tykistöpihan eräästä rakennuksesta.

Huoneistojen hankkiminen kansanlastentarhoille. Kansanlastentarhain johtokunta esitti, että kaupunki hankkisi huoneistoja erinäisille lastentarhoille, jotka vuokrasäännöstelyn lakkaamisen johdosta sanottaisiin irti, ja siinä tarkoituksessa ostaisi muutamia osakehuoneistoja, johon tarkoitukseen tarvittaisiin 700,000—900,000 markan määräraha. Tämän johdosta päätti [2]) kaupunginvaltuusto hyljäten anomuksen jälkimmäisen kohdan, kehoittaa rahatoimikamaria hankkimaan huoneistot mainituille laitoksille sekä aikanaan tekemään esityksen määrärahan myöntämisestä vuokrain suoritukseen.

Rahatoimikamarin kuitenkin ilmoitettua, että kaksi kaupungin avustamaa lastentarhaa edelleen oli vailla huoneistoa sekä ettei kamarin ollut onnistunut täyttää kaupunginvaltuuston sille antamaa tehtävää hankkia niille vuokrahuoneistot, päätti [1]) valtuusto hyväksyä kamarin tässä yhteydessä tekemän ehdotuksen, että vuokrantarkkailulautakunnan Fredrikinkadun talossa n:o 34 oleva huoneisto luovutettaisiin toiselle edellämainituista lastentarhoista, kun taas toinen sijoitettaisiin Töölön tykistöpihan erääseen rakennukseen.

Huoneisto kaasulaitoksen johtotyöosastolle. Käyttövaroistaan Kaasulaitos nimisen pääluokan kohdalla kaupunginvaltuusto myönsi [3]) 25,000 markkaa vanhan kaasulaitoksen työpajarakennuksesta kaasulaitoksen johtotyöosastolle luovutetun huoneiston kuntoonpanettamiseen sekä 15,000 markkaa saman huoneiston vuokran suoritukseen.

Kasarminkadun tontin n:o 7 rakennuttaminen. Kaupungin yleisten töiden hallituksen laatiman ja rahatoimikamarin hyväksymän suunnitelman Kasarminkadun tontin n:o 7 (talo n:o 21) rakentamiseksi kaupunginvaltuusto pani pöydälle [4]), kunnes kamari oli valtuustolle esittänyt kaupungin rakennustoiminnan rahoitussuunnitelman.

Eläintarhan urheilukentän sivussa sijaitsevan ravintolapaviljongin vuokraus. 1923 vuoden menosääntöä vahvistaessaan kaupunginvaltuusto päätti [5]) kehoittaa rahatoimikamaria antamaan vuokralle kaupungin omistaman Eläintarhan urheilukentän sivussa sijaitsevan ravintolapaviljongin.

Töölön n. s. tykistöpihalla olevain rakennusten osto. Valtion vuokraoikeuden Töölön tykistöpiha-alueeseen n:o 60 a päätyttyä joulukuun 31 p:nä 1918, oli puolustusministeriö ehdottanut, että kaupunki kohtuullisesta korvauk-

---

[1]) Valt. pöytäk. 20. 9. 11 §. — [2]) S:n 14. 6. 24 §. — [3]) S:n 31. 5. 14 §. — [4]) S:n 29. 11. 9 §. — [5]) S:n 28. 12. 1 §.